

Förtydligande av Program för konst och kultur i det offentliga rummet

2020.11.13

Nacka kommuns kulturpolitik blev ämne för omfattande kritik i och med Wall Street Nacka-festivalen 2019, då en offentlig debatt blossade upp kring den omtalade DNA-koden som togs fram som riktlinje för konstnärers deltagande i festivalen. Konstnärernas riksorganisation, Kulturnytt i SVT, DN:s och SvD:s kulturredaktioner, Dansens hus, Svenska filminstitutet, Folket hus och parker, Kulturhuset stadsteatern, Riksteatern, Folkoperan, ett flertal politiker med fokus på kulturfrågor samt andra aktörer i kultursfären var i stort sett samstämmiga i sin kritik mot projektets utformning, som framfördes såväl direkt i uttalanden om själva festivalen, och indirekt i bredare diskussioner om ett tilltagande hot mot den konstnärliga friheten i Sverige.

Kommunens bemötande av denna kritik följde två huvudspår: å ena sidan var den missriktad och bottnade i missförstånd, och å andra sidan konstaterades att boende i kommunen var nöjda med resultatet. Det första kan även för den som drar samma slutsats som kommunens företrädare endast ses som ett misslyckande; om det råder så stor enighet bland kulturintresserade och tunga kulturaktörer att det förelåg problem med projektet, som i själva verket inte var reella, så har kommunen misslyckats med kommunikationen kring och/eller utformningen av projektet. Att kommunens invånare blev nöjda med resultatet är naturligtvis bra i sig, men utgör knappast en substantiell invändning mot den framförda kritiken – det är rimligt att anta att vår målsättning alltid ska vara att genomföra konstnärliga projekt som både håller en hög kvalitativ nivå och på ett otvetydigt sätt bevarar den konstnärliga friheten.

Redan 2018 uttryckte Konstnärernas riksorganisation i ett remissvar sin syn att det i Program för konst och kultur i det offentliga rummet i Nacka saknades ett resonemang kring konstens egenvärde och principen om armlängds avstånd. Under Kulturnämndens sammanträde 2020-09-22 behandlades en tidigare motion från V om att lägga ned Program för konst och kultur i det offentliga rummet i Nacka. Kulturnämnden avslog motionen, bl.a. med motiveringen att ”Program för konst och kultur i det offentliga rummet inte innefattar krav gällande vad offentlig konst ska innehålla, och inte heller några övriga begränsningar av den konstnärliga friheten”.

Bilden av kommunen som kulturpolitiskt svag när det gäller att skydda konstnärliga verksamheter från politisk styrning lever trots Kulturnämndens uppfattning i hög grad kvar i kultursverige - exempelvis förmedlades just den bilden i en recension av museerna i Fisksätra nyligen på utställningskritik.se.

Vi anser det vara nödvändigt att brygga det gap som uppstått mellan Kulturnämndens och Nacka kommuns egen bild av Program för konst och kultur i det offentliga rummet och den bild av programmet som bevisligen lever kvar ute i kultursverige. Alla förtydliganden av våra avsikter i detta avseende torde vara av värde, och det är läge att agera nu då vi under 2021 planerar att genomföra en ny upplaga av Wall Street Nacka-festivalen, som kan väntas bli ämne för en minst lika närgående granskning som den förra. Det vore mycket önskvärt om vi kunde säkerställa att missförstånd av det här slaget inte kan uppstå i framtiden.

Vänsterpartiet yrkar:

- att* ett tillägg ska göras till Program för konst och kultur i det offentliga rummet i vilket det explicit fastställs att principen om armlängds avstånd ska tillämpas i alla inom programmets ramar genomförda kulturverksamheter.
- att* ett utdrag ur Program för konst och kultur i det offentliga rummet där ovan nämnda tillägg ingår ska delas ut till alla i sådana verksamheter deltagande konstnärer, tillsammans med instruktioner för hur de ska agera om de skulle uppleva att de utsätts för politisk eller annan med principen oförenlig styrning.

Vänsterpartiet Nacka

Tomas Ottosson

Fredrik Holmqvist

